

GORENJEJEC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEJEC» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravništvu.

Boj ali mir?

III.

Na vse grlo kričite «Moli», na «delaj» pa kaj radi pozabite. Človeku, ki bi bil v vseh vaših bratovščinah, ki bi opravljal vse molitve, katere mu ponujate za odpustke, ne zadoščalo bi 24 ur na dan in človek, ki bi hotel vse kupiti, kar vi ponujate v čast božjo za denar, moral bi biti milijonar, ne pa ubogi kmet-trpin. Kmet je že itak dovolj tepen, ker mora delati, trdo delati, če hoče živeti, če hoče obdržati sebi in svojim potomcem lastno podstrešje, in potem naj še ves prost čas porabi za molitev in cerkev.

Vsako nedeljo sliši, da je velik grešnik, da mora delati pokoro, da ne sme nikdar veselo zapeti, še manj pa zaplesati, da se bo sicer večno pekel na ražnju Belcebuba. Če pri takem nedeljskem počitku človek ne zide iz obupnosti res na napačna pota, ni čuda. Mora res moralen človek biti, če vendarle postane vesel in z veseljem gre na delo. In le delavec, ki je vesel in dobre volje, kaj naredi. Delo mu gre gladko od rok, ker ga je sam vesel; tak delavec ne gleda, kje, kaj in kedaj bode jedel, kam se bo vlegel, kdaj bo poldne zvonilo i. t. d. Večkrat v teku svojega dela presliši to zvonjenje, opravi pa potem svojo molitev. Delavec vašega recepta pa, ki pobeša oči, vedno misli na bratovščine, rožni venec in molitev, vedno živi le za oni svet, ne more z vnemo delati, delo mu zaostaja, on ostane analfabet in poslušni sluga. Mi pa, ki smo veseli, ki živimo za ta svet po izreku angelovem: V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh — mi molimo ob svojem času, ob svojem času delamo, ob svojem času se učimo in s tem napredujemo, zato se imenujemo narodni naprednjaki in s ponosom tudi liberalci, kar je pa pri vas le psovka za nas. Poznamo pravo svobodo, vi pa pravo sužnost. Pri vas človek ni nikdar prost bojazni pred grehom, pred spovedjo, pred hudičem in peklom. Vaši ljudje vzlic temu, da vedno molijo in letajo k spovedi in obhajilu, imajo večji strah pred hudičem in peklom, ker imajo slabejšo vest kakor mi. Pridno delamo, smo veseli in dobre volje, če nam gre dobro in po sreči, in žalostni, če gre nam

ali sosedu slabo, a bati se nam ni hudiča in ne pekla, ker izpolnjujemo božje postave, molimo in delamo.

Psujete nas z liberalci, pridigujete, da ne bo popred miru, predno ne bo strt liberalizem, da je tisti največji sovražnik miru, ki zadržuje zmago krščanske misli. Na Kranjskem so mnogi trdili še pred par leti, da ni pri nas liberalizma. Res ga ni bilo, res je pa tudi bila krščanska misel drugačna, človekoljubna in mileja; sedaj se uči in seje sovraštvo, ne ljubezen do bližnjega, ne moli se za svojega sovražnika, ampak se ga preklinja in večkrat preklinja po nedolžnem in ravno nevredni zastopniki krščanske misli rodili so in rode tako sovraženi liberalizem. Pred 15 leti so bile propovedi po cerkvah vse drugačne. Oblika in vsebina sta bili dostojni, politična strast in preklinjevanja slabih časopisov in liberalcev ni bilo v njih, ni se ščuvalo sploh, posebno pa proti šoli ne. Sedaj se pa že v pastirskih listih očito ščuje proti zakoniti, ustavno in od cesarja potrjeni uredbi šole in izbornemu učiteljstvu.

Kar ni potrjeno od škofa, to je proketo in kdor tega ne verjame, je očitni grešnik, tedaj ga kamnjajmo. Koliko trpi ugled in dobrodejni vpliv šole in učiteljstva pod pretvezo, da naša šola ni verska. Pri nas je in mora biti verska šola, ker smo vsi stariši, učenci in učitelji ene vere, t. j. krščansko-katoliške vere in nobeden bi ne dvomil na tem, ko bi se v «Domoljubu», v «Slovincu» in «Slovenskem Listu», v pridigah in pastirskih listih dan na dan h trobilo, šola ni verska, ker nima cerkev v nji vsega vpliva. Z vednim hujskanjem proti učiteljstvu izgubi to in katehet z njim vso avtoriteto pri otrocih in pri stariših. Slabo obiskovanje šole je mnogo pripisovati le temu hujskanju. Ko bi se šola toli hvalila kakor zasluži, tedaj bi stariši svoje otroke rajše pošiljali vanjo, otroci bi jo radostno obiskovali in se učili z veseljem in dobrim vspehom. Tako je vse posiljeno in brezuspešno. Katehet in učitelj se gledata kakor pes in mačka, kar drugi zida, prvi podira. Učitelj ne more ineti veselja nad brezuspešnim delom. Otroci čutijo in izkoriščajo to v svoje namene in si v svoji otročji naivnosti po možnosti olajšujejo učenje, neuki stariši mislijo, da opravljajo bogoljubno delo, če otrok večkrat v šolo ne pošljejo in nikdar bi jih ne poslali, ko bi ne grozila kazen. Žalostno, a resnično, in zakaj? Zato, ker duhovni niso odkriti prijatelji šole, le zato, ker ne gre vse po njihovi komandi. Drugače je v

kronovinah, kjer imajo po pet veroizpovedanj. Tam imajo kateheti težavno stališče, tam bi bila konfesionalna šola potrebna, pri nas je pa pri enotni veri zahteva konfesionalne šole le pretveza, pod katero bi cerkev rada zopet dobila nazaj konkordatski vpliv. Bog nas varuj pred mežnarji in učitelji v eni osebi! In to je ideal verske šole, za katero se z vso vnemo agituje na Kranjskem brez potrebe v silno škodo dosedanje in prihodnje šole. Tu imate, člankar, pravično sodbo, ko pardona ne marate. Vašemu pozivu do Hrvatov naj se pa ti odzovejo, če sploh vedo, da kranjski dekan izdaja «Slovenski List» sebi v veselje, drugim v pohujšanje.

Kaj bo, kaj bo!

(Gospodarska in politična vprašanja z ozirom na kmeti stan.)

Ni ga menda lahko dobiti tako nevednega odraslega človeka, ki bi ne vedel, da kmet živi poleg sebe in svoje družine tudi vse druge stanove s svojimi pridelki. Potemtakem je kmeti stan najvažnejši in najpotrebnejši na svetu, in zasluži kmet zaradi tega visoko spoštovanje in podporo od vseh stanov. A v resnici se godi kmetu ravno nasprotno. Ker nima časa, priložnosti in denarja, da bi se izobrazil in ker vsled težkega dela ne more biti vedno tako lepo in snažno oblečen kakor ljudje drugih stanov, je povsod preziran in zaničevan. In državne oblasti, katerim bi moralo biti pred vsem ležeče na tem, da bi kmet dobro izhajal ter tako delal močno podlago državi, se posebno pri nas na Slovenskem navadno le takrat spomnijo nanj, kadar mu davek nakladajo in tirjajo od njega in kadar ga kličejo na odgovor, ko je tožen zaradi dolgov ali kakih prestopkov, katere je zakrivil v svoji preprostosti in nevednosti. Mnogokrat ga zadenejo visoki stroški ali občutna kazen, ker mu je manjkalo pouka v tisti zadevi. Potem pa gre tak revež od urada do urada, od uradnika do uradnika, proseč dobrega sveta in pomoči. Toda le težko najde koga, ki ima vsaj toliko sočutja ž njim, da mu prijazno pove, kam naj se obrne. Največkrat se norčujejo iz njega ter ga z osornimi in zbadljivimi besedami poženo ven, odkoder je bil prišel. Ko ubogi kmetič tako brez uspeha opravi cel križev pot, domisli se tudi župnika in kapelana ter nekako potolažen krene proti župnišču, med potjo pa modruje: «Hentajte, naša gospoda, ki sta tako učena in dobra, da nam kmetom zastonj vodita konsum in posojilnico, mi bodeta gotovo vedela in hotela povedati, kaj mi je sedaj storiti.» In res dobi kmet v župnišču, kar je prej zaman iskal povsod, tam dobi vsaj dober

PODLISTEK.

Kranjska nacionalna garda (narodna straža).

Po podatkih starega gardista spisal Rudolf.

Dalje.

Ko so bili premagani Pijemontezi, pobralo se jim je dokaj pušk, ki so bile pa baje jako slabe in nerodne, podarila je vlada 200 takih pušk «na kamen» «kranjski gardi».

Nato so se pričele v Gašteju ob nedeljah popoldne vaje v streljanju na nastavljeno tarčo. Da bi bil pa kdo zadel v tarčo, ni misliti, kar je tudi lahko umevno, ker so bile puške zelo slabe. Pripoveduje se, da je pač nekdo zadel v tarčo, samo da se mu je puška neprevidoma sprožila in krogla je zadela ravno tik črnega.

Pri procesijah so nastopali pozneje z godbo ter pri vsakem blagoslovu ustrelili. Zlobni jeziki so sicer govorili, da je bilo to streljanje slišati, kakor ropot fižola, ki ga vsuje kuharica v pločevinast lonec.

Tudi cesarjev rojstveni dan in god so praznovali z

svet, ki se glasi: «Prav rad bi ti pomagal in vse potrebno, kar sam tukaj naredil zate, ker vem, da si pošten katoličan in si pri zadnjih volitvah volil z našo stranko; ali vedi, da se za take reči nisem učil in tudi časa nimam. Zato ti svetujem, da greš takoj jutri ali pa še danes v Ljubljano v pisarno gospoda dr. Šustersiča ali pa gospoda Vencajza in tam ti bodo najceneje in najbolje to stvar spravili v red. Ta dva gospoda sta silno učena in izurjena v vseh pisarniških opravilih, zraven tega pa sta tudi velika prijatelja in dobrotnika kmetov in jim vselej z veseljem pomagata iz nadloge.» Kmet se seveda z največjim zaupanjem posluži nasvetovanega pripomočka, ki pa ima največkrat samo ta uspeh, da stvar nekoliko zavleče in zapeljancu napravi novih visokih stroškov. Ves obupan in potrpt potem tak revež premišlja in premišlja, kako bi popravil svojo nesrečo, in vzdihuje: «Kaj bo, kaj bo! Treba bode plačati davek, treba bode plačati kazen in troške pri dohtarju, pa kje naj dobim denar, ko sem že tako zadolžen, da komaj plačujem obresti! Ako prodam kravo ali vola iz hleva, ne bodem več mogel kupiti drugega, brez njega pa tudi ne bom mogel biti. Oh, kaj bo, kaj bo!» Se nadaljuje.

V Kranju, 23. marca.

Državni zbor bo v kratkem zaključen. Po Veliki noči se snide zopet, menda na dan 15. ali 17. aprila ter bo zboroval do konca maja. Tekom meseca maja se snideta delegaciji. Volitev delegatov se vrši baje drugi teden. — Razni listi priznajo, da gre zasluga za sedanji ugodni položaj v prvi vrsti mladočeškemu klubu. V investicijski predlogi se pred vsem ozira na gospodarske koristi južnih kronovin.

V Budimpešti je prišlo na vseučilišču do velikih izgredov. Klerikalni visokošolci so prinesli na vseučilišče lesena razpela (križe). Akademski senat jih je dal odpraviti, a dijaki so jih vnovič obesili. Senat je moral ustaviti vsa predavanja.

Indijanci se množe v Severni Ameriki. V Združenih državah so jih našeli 331.000 proti 264.000 leta 1860. Dognalo se je, da se množe le oni rodovi, ki kulturno napredujejo, dočim divjaki izumirajo.

Dopisi.

Iz Gorij. K dopisu v predzadnji številki naj sledeče pripomnim: Glede potov po snegu in potrebe pokanja z bičem se popolnoma vjemajo vzniki in sploh vsi, ki stvar poznajo iz lastne izkušnje. Čudimo se osobito gozdarskemu osebju, ki bo s tem svojim ravnanjem škodilo le sebi in verskemu zakladu. Imoviti kmetje se že itak branijo, svoje konje za ta bore zaslužek pošiljati v gore.

velikim sijajem ter so po maši ustrelili pred cerkvijo. Vsako nedeljo se je garda korporativno udeležila svete maše, pri kateri je na koru igrala njena godba. V poletnem času so ob nedeljah pogosto prirejali skupne izlete, kakor v Naklo, Tržič in Loko.

Ob tistem času je imela tudi Ljubljana svojo gardo, in sicer pešce in krasno opravljene konjenike. Neke nedelje poseti ljubljanska garda svojo sosedo kranjsko. Na logu, ki je sedaj lastnina g. Vinka Majdiča, so napravili velik tabor, kjer se je kuhalo, jedlo in pilo, konečno sta se obe gardi pobratili. To je bilo živahno življenje, in marsikateri Kranjec se je z veseljem spominjal tega lepega dneva.

Sčasoma je dobila garda tudi svojo zastavo, katero so podarile kranjske dame; na trakovih je bil napis — 13., 14., 15. III. 1848. —

Kmalu potem sešle so se tri garde, namreč ljubljanska, kamniška in kranjska v Ljubljani, kjer so se blagoslovile nove zastave vseh treh narodnih straž. V Latermanovem drevoredu se je vršila živahna svečanost, katero je zaključila velika ljudska veselica. Konec pride.

S konji vozijo le taki, ki so prisiljeni, sicer se pa trudijo voliči, da zvozijo les iz eraričnih gozdov. Kam pa pride potem verski zaklad, če spodi s tem svojim ravnanjem zadnjega konja s Pokluka. Povišati bo moral zdatno voznino in to bi bilo le želeti. To pa stori lahko takoj, ni treba prej preganjati bičev in krivice delati voznikom. Kako naj pa voznik požene živino, če obstane, on je pa v jarku par sežnjev za njo. Le z bičevim pokanjem. Bič tudi ne seže do živali. Torej le počasi, ne oškodujte se sami Vettru na ljubo. — Nasledki nesreče v Bobnu so milejši, kakor smo se bali. Bihka iz Podhoma bo okrevala v kratkem. — V ponedeljek dne 11. t. m. zjutraj smo opazovali tu nenavadno prikazen. Zdelo se nam je, kakor bi bilo sonce mrknilo, vse ozračje je nekako porumenelo in ko ta čudna prikazen neha, zapazimo, da je sneg rumen, kakor bi bil z otrobi potresen. Rumeno se je videl daleč naokrog in še sedaj se ni izgubila ta barva. Spodaj je sneg bel, kakor prej. Kaj je bilo to?

Z dežele. (Ljubljansko potresno posojilo.) Kakor se vidi, so naši državni poslanci osredotočili vse svoje delo v rešitev vprašanja potresnega posojila, da se tisto ali popolnoma odpíše ali deloma odpusti, ali vsaj dolžnikom da odlog do tja, da bode po Ljubljani teklo zlato. — Sumljivo je, da so se klerikalci s toliko vnemo trgali za to vprašanje ter napravili toliko trusa v svojem časopisju. Kakor da bi Slovencem nič drugega mar ne bilo kakor to vprašanje. Vladi je težavno šlo za delavnost v parlamentu. Klerikalci so za vsak pogoj podpiratelji te vlade, ker je tista klerikalna. Da vladi prikrivajo svoje korteževanje, jim je vlada storila uslugo, da je zagrozila ljubljanskim dolžnikom, da se bo potresno posojilo strogo izterjaval. Vzrok za trus je bil dan. Tako si je vlada privezala tudi liberalne slovenske poslance, da Čehom niso pomagali obstruirati, ali da se niso postavili «Gewehr beim Fuss», ali vsaj tako, da ni vlada mogla misliti, da so njeni nepogojno. Ti poslanci niso imeli vzroka, to vlado ljubeznivo gledati. Končnik, Proft — in pri volitvah je vlada proti njim svoje ljudi in za klerikalne komandirala. Klerikalcem se je posrečilo s tem potresnim truščem vladi dati moč čez vse slovenske poslance. Ta majhen košček mesa kaže in preti z njim kakor dolgo hoče. — Naša delegacija je ob vsako moč. — Čehi so drugače postopali, dobili so gotovo zlato za

Kaj počno Buri?

Končno je dospela tudi na Angleško želja, da bi se ta sramotna vojna z junškimi Buri vendarle prenehala. Čimdalje manj upanja imajo Angleži, da bi se vojna tako izvršila, kakor so si predstavljali oni nasilneži, ki so izzvali ta sramotni roparski poskus. Kakor drugod po svetu, tako vstajajo v angleških vrstah samih možje, ki svarijo vlado, da naj na časten način neha z nesramnim zatiranjem. Tako je prišel te dni v London Merriam — Anglež-odličnjak — ki ga je privedla v London skrb za interes Anglije povedati jim vso resnico in jih svariti, naj zaustavijo, kar so pričeli v grešni požrešnosti. Angleški minister Chamberlain se tudi nadeja, da bode vojska kmalu končana; Anglija pošlje tja 10.000 svojih najboljših mož, da se ondi trajno naselijo, istotako pošljejo ženske. Med Kitschenerjem in Botho se nadaljuje pogajanja glede pogojev: Splošno pomiloščenje, iz katerega tudi Steyn in Dewet nista izključena, omejena avtonomija obeh osvojenih republik, civilna vlada guvernerja Millnerja, kateremu se prideli svet najuglednejših Burov. Toda Krüger javlja iz Bruselja, da se Buri nikakor ne morejo zadovoljiti z amnestijo in avtonomijo, nego morajo dobiti popolno poročstvo, da se angleška vlada v notranje zadeve Burov ne bo prav nič vtikala. Listi trdijo, da se je premirje že menda sklenilo, ker ni nikakih poročil več o bitkah. Botha se je sešel z Dewetom in drugimi burškimi poveljniki, da se posvetujejo o položaju.

mesečno obstrukcijo in odpravili so še nemški vpliv glede njihovih dežel. Našim klerikalcem je vladen manever s potresnim posojilom dobro došel. Ljubljanski dolgovi so klerikalcem, in ko bi bili še večji, prav všeč. Saj delajo v manjših mestih in trgih na to, da gospodarsko ubijejo meščana, kaj jim je mar dobro gmotno stanje Ljubljančanov. Pa dosti jim je vredno kombatanstvo Ljubljančanov pri volitvah. Brez tega slovenskega središča pač nikdar ne morejo kaj veljati. To v roke dobiti veljaj, kar hoče. Če enkrat zasedejo to važno postojanko, potem z raznimi «gospodarskimi organizacijami», med katere je je v prvi vrsti šteti gospodarsko preganjanje liberalno mislečih, izjedovanje omikanejših ljudi, že kako Ljubljano prikrojijo. «Bandazirati» se je to krščansko delo tedaj zvalo, ki je iz Ljubljane izgnalo inteligenco in bogatejše ter močnejše ljudi. To mimogrede. Ali vprašanje je, ako so ljubljanski potresni dolgovi vse na ubogem Kranjskem? Ljubljančani imajo svoje skrbi, mi na deželi pa večje. Naš kmetijski delavec in kmet odhajata na tuje. Doma ostali živijo v konsumu pod ničlo. Naša zemlja izgublja svojo redilno moč, ker ji vedno manj gnoja prihaja. Naš boljši človek pušča v Ameriki svoj mozeg. Družinsko življenje na naši kmetiji se razdira po odpotovanju. Za povzdigo produktivnosti ni moči. Naša veleposestva, ki imajo še kaj prida host, prihajajo v last «mrtve roke», pa še tujih menihov. Zatičina, Pleterje in kakor se čuje, nemški Cistercijanci že naučnega ministra in druge drže zaradi 3000 oralov kostanjeviske grajščine za goltanec. Rakovnik pri Ljubljani bo manjša salezijanska štabija. — To ljubljansko potresno posojilo — par milijonov! — In tu na deželi vsako leto par milijonov izgube na človeškem in zemljiškem kapitalu. Če dežela pride na beraško palico, bo Ljubljana dobila tudi le eno repo na mizo. Ali bodo vsi naši poslanci dali vladi v tem potresnem posojilu v roke verigo, na kateri jih vodi, dokler hoče, oziroma ministrom, ki se pri nas v Avstriji vrstijo tako, kakor nekatera grajščina hodi iz roke v roko? — Enega dvornega svetnika je treba dati Slovencem, pa nekaj vitežkih križev in mirna je ta Bosna.

Iz Gorij. Drugi dopis v predzadnjem «Gorenjcu» pod tem zaglavjem diši preveč po tujem parfenu. Mi Gorjanci spoštujemo svojega dobrega župnika preveč, da bi se na tako žaljiv način hoteli umeševati v strogo cerkveno, njegovo zadevo, pač pa zahtevamo, da se on v naše, strogo posvetne zadeve ne umešava strankarsko. Marsikom se v dopisu pograjan način krščanskega nauka zdi originalen in uspešen. Saj mlada zijala uči pazljivosti in jih vadi nehote na red v cerkvi, katerega silno pogrešamo. Otročaji se vzlic vednega groma in bliska ne ponašajo več otročje, pač pa pobalinsko, pa ne le v Gorjah, ampak povsod. In dokler duhovniki in učitelji tega ne odpravijo pri otrocih, naj nas starcev ne uče reda. Kar se Janezek nauči, to Janez zna. Pa bodo zopet liberalci in njegovi časopisi temu vzrok. Kdo pa je v Gorjah liberalci in koliko liberalnih listov se pa bere v Gorjah? Edina dva posestnika, ki sta bila naročena na «Slovenski Narod», sta tistega farovžu na ljubo opustila. Edino gospod nadučitelj je ostal trd in neizpros, kar je prav. V zahvalo za ta čin uljudnosti, ne maram reči nemožatosti, pridejati je moral mladi kapelan itak za naše razmere pretirajočemu škofijskemu listu posebno grajo za liberalce in liberalno časopisje. Ako bi se ta mladič toli malo brigal za liberalne časopise in bi jih ne bral, kakor jih, žalibog, ne berejo Gorjanci, opravi bi bil «Gorenjec» v Gorjah silno slabo, nobenega naročnika bi ne bil dobil; vsled kaplanovih pridig pa radovedneži povprašujejo po «Gorenjcu» in kdor ga enkrat bere, si ga naroči. Prej je dohajal en «Gorenjec» v Gorje, sedaj pa jih ne seštejemo več na prste vzlic temu, da mora g. župnik sam priznati, da nobeden tistih, katere on prištevava k liberalcem, ne agituje za liberalne časopise, je vsak zadovoljen s tem, da ga sam bere. Skušajmo pridobivati somišljenikov z lastnimi dobrimi deli, ne pa z zabavljanjem na nasprotnika. Če se vsled tega kdo prelevi iz klerikalca v liberalca, mu ne bo nobeden zameril, če se pa uda grožnjam, je pa bojazljivec. To pomislimo, in oblažijo se naše razmere, politično strankarstvo bi ne

motilo vere, bi ne motilo zakonske in rodbinske vzajemnosti. Sedaj pa razjeda ta črv naše moči doma in na tujem. Bogu bodi potoženo, da je to žalostna resnica. Pometa naj vsak pred svojim pragom.

Pavšlarjeve tovarne.

Gospod Tomaž Pavšlar si je dal za zadnji «Slovenski List» spisati članek pod naslovom «Gorenjcu» v odgovor». Dasiravno g. Pavšlar v začetku «svojega» članka trdi, da ta odgovor ni «v odgovor, Gorenjcu», naj nas vendar oprostijo, da se malo podrobneje bavimo z odgovorom, ki naj bo po zatrdilu «Slovenskega Lista» v pojasnenje širšim krogom, ki bi utegnili — kakor piše — dobiti po «Gorenjčevem» poročilu krive pojme o izvršitvi Pavšlarjevega projekta na Jami. Ker g. Pavšlar daje pojasnila po svoje, dovoljeno naj bo i nam označiti svoje stališče glede napominanega projekta. Čujemo, da se g. Pavšlar raznaša nad «Gorenjcem», češ, kaj se vtika v njegove zasebne zadeve. V zadnjem «Slovenskem Listu» pa omenja gosp. Pavšlar, da je dobil že lani od tukajšnjega okrajnega glavarstva koncesijo, a da se o tem «Gorenjcu» ni zdelo vredno poročati. Potem pride do prav pametnega zaključka, da namreč «Gorenjec» postopa sedaj le radi tega tako, ker se bližajo občinske volitve. Prav veseli nas, da smatra g. Pavšlar svoj projekt za privatno zadevo in le obžalujemo, da se sicer ne ravna po tem načelu. Tudi mi smo bili začetkom popolnem tistega mnenja, in se radi tega tudi nismo hoteli vtikati v zasebno zadevo, dasiravno se je začela vsa stvar že lansko leto prav brez potrebe izkoriščati v politično agitacijo. Čim bolj so se bližale občinske volitve, tem smeješe se je postopalo. Pripovedovalo se je, da se bo velika vodna moč (do 3000 konjskih sil) izrabljala v velikanskih tovarnah, v katerih se bota zlasti tukajšnjim obrtnikom cedila kar med in mleko. Obljubovali so se jim zlati gradovi, oddajale kar službe v nameravanih tovarnah ali pa tudi prostori tik tistih, kjer bi izvrševali na lukrativen način svojo obrt. Pred vsem se je pa hujskalo na račun prihodnjih občinskih volitev zoper sedanji občinski odbor, kakor da bi bil leta kriv, da še ni napočil zlati vek našim obrtnikom. G. Pavšlar in njegovi somišljeniki so zlorabljali privatno zadevo kot agitacijsko sredstvo, spravili so zadevo v javnost in prisilili so nas, da smo se tudi mi začeli baviti s tem vprašanjem v «pojasnenje širšim krogom». Ko je deželna vlada razveljavila iz javnih ozirov razsodbo tukajšnjega okrajnega glavarstva glede vodne naprave na Jami, smo zabeležili to dejstvo brez vsakega komentara. Ko nas je vsled te naše notice prijel g. Pavšlar v «Slovenskem Listu», kakor da smo pristransko poročali o razsodbi deželne vlade, smo odgovorili na ta napad odločneje in sedaj čujmo, kako g. Pavšlar v «Slovenskem Listu» zavrača naša izvajanja in pojasnjuje svoj projekt.

Pred vsem trdi g. Pavšlar, da vsakdo, ki je bral «Gorenjčev» poročilo, mora misliti, da je deželna vlada ovrgla projekt v celoti, v resnici pa, da se gre tu le za jez. Glede na to pripomnimo, da je govoril «Gorenjec» le edino o vodni napravi na Jami in ponavljamo, da je prinesel doslovno razsodbo deželne vlade. Mi nismo ničesar pristavili. Naravno, da se gre tu za jez, ki bi bil podiaga vsem nadaljnjim napravam in ta jez zabranjuje deželna vlada. Le s pomočjo tako visokega jeza bi se pridobila velikanska vodna moč, ki bi se po generalnem načrtu uporabljala kot gonilna sila za industrijska podjetja. Kaj hoče tedaj g. Pavšlar z opazko, da je pod vodno napravo razumeti le jez in ne projekt v celoti? Ali morda hoče s tem reči, da mu deželna vlada ne zabranjuje slavnoznanih tovarn? Brez jeza ne bo tovarn! In če bi deželna vlada ne ugovarjala in bi g. Pavšlarju dovolila naproseno obsežno koncesijo, kaj potem? Ali bo morda g. Pavšlar res potem začel zidati tovarne, ki bi po njegovem zatrjevanju osrečile Kranj in vso okolico. Gosp. Pavšlar dobro ve, da je v to treba denarja, zopet denarja in še enkrat prav veliko denarja, katerega g. Pavšlar nima toliko. Njemu je edino na tem, da bi dobil koncesijo, katero bi potem

kar najdražje mogoče prodal kaki akcijski družbi, skoro gotovo kakemu čifutskemu konsorciju, ki bi šele določil, v katere namene bi se izkoriščala vodna moč. Bog ne daj, da bi mi radi tega kaj očitati g. Pavšlarju! Zakaj pa, da bi on ne napravil dobre kupčije? Kar pa ni prav, je pa dejstvo, da se s to zasebno zadevo samo z ozirom na predstoječe občinske volitve slepi občinstvo in obljublja obrtnikom službe in zlato prihodnost v tovarnah, o katerih se sploh ne ve, če se bodo kedaj zidale, in v katerih bi imel g. Pavšlar, če bi se sploh gradile, strašno malo, skoro gotovo pa prav čisto nič besede. Predaleč bi nas dovedlo, ako bi hoteli na tem mestu govoriti obširno o velikih industrijskih podjetjih, katera naj bi nastala vsled izkoriščanja vodne sile na Jami, toliko pa trdimo lahko že danes, da bi v slučaju, ko bi tuji podjetniki dobili to velikansko moč v roke, imel nekaj dobička le naš preprosti delavec, strokovno izobraženi delavci, obrtniki in tehnično osebje bi pa prišlo od drugod, kakor to opazamo povsod. Trgovec bi tudi lahko izvedel v tovarniškem konsumnem društvu, za koliko ceneje bi se tam delavcem prodajalo blago, kakor v mestu. Res je pa, da bi z narodno-gospodarskega stališča značilo veliko industrijsko podjetje pod gotovimi pogoji in zasnovano z domačim kapitalom velik napredek. Gotovo je, da se je v takem slučaju težko ozirati na posameznike, ki bi trpeli škodo. Omenili smo vse to resnici na ljubo, da se izvestni krogi ne bodo dali slepiti po nesmiselnih obljubah.

Glede na vsa ta izvajanja prav radi pritrdimo g. Pavšlarju, «da se z najboljšim namenom trudi pomagati sebi», nikakor pa ne «bližnjemu k izboljšanju stanu». Kakor poznamo g. Pavšlarja, je pri njem prav dobro razvit egoistiški čut. Če se pa z ozirom na «nove tovarne» pri g. Pavšlarju že sedaj oglašajo preprosti delavci, ki bi radi dobili dela doma, da ne bi bilo treba odpotovati v Ameriko, potem, g. Pavšlar, hajd! na Otoče. Tam imate že koncesijo. Zgradite v Otočah tovarno za izdelovanje bombažastega blaga in dela bo v izobilici! Nadalje pripoveduje g. Pavšlar, da so tri občine z navdušenjem pozdravile njegov projekt in so mu prebivalci radovoljno prepustili svoja zemljišča ob Savi, le kranjska občina, da vztraja pri svoji trmi. Ne vemo, v čem je obstajala ta «navdušenost». Bržkone v tem, da so nekateri kmetje večinoma malovredni in skalnat svet prodali z navdušenjem — za drag denar. O radovoljnosti prepustitve pa pričajo najbolj različne pravde! Ampak ta kranjska občina! Dasiravno jo je gospod Pavšlar — kakor pravi — pismeno zagotovil, da nikakor ne misli oškodovati občinske posesti, je vendar nastopila pot pravde zoper njega. S tem smo prišli k točki, radi katere se je v zadnjem času najbolj hujskalo zoper občinski odbor. Prav radi porabimo to priliko, da vendar enkrat postavimo v pravo luč smešno bajko, da občina zavira izpeljavo Pavšlarjevih načrtov, odnosno pridobitev toli zaželjene koncesije. Občinski odbor je sklenil v svoji seji od 27. aprila lanskega leta, da ugovarja nameravani vodni napravi le za slučaj, ako bi izvedenci izjavili, da bo napominana naprava v škodo občinske posesti, sicer pa, da bo že v lastnem interesu le pospeševal novo podjetje. Občinski odbor je sklenil tako, ker je bila njegova dolžnost tako postopati in ni ga pač pametnega človeka, ki bi mu mogel radi tega kaj očitati. Pravdne poti ni nikdar nastopil proti gosp. Pavšlarju. Podani ugovor pa ni kar nič zaviral Pavšlarjevega načrta. Če bi bila ugovarjala samo kranjska občina, bi bila zadeva rešena kaj hitro. Projektant bi bil moral oškodovati občino in stvar bi bila v redu. Ugovarjali so Pavšlarjevi vodni napravi tovarnarji ob Savi in ker se je deželna vlada prepričala, da bi vsled nameravanega jeza trpela cvetoča velika industrijska podjetja, je bila primorana tista sčititi in izjaviti, da je naprava že tolikrat imenovane vodne naprave iz javnih ozirov nedopustljiva. Pavšlarjevemu žepu na ljubo vendar ni mogla vlada ugonabljeti že obstoječih podjetij. Tako je stvar in nič drugače.

Z ozirom na navedeno bi slednjič ne bilo potrebno, še nadalje se pričakati z g. Pavšlarjem, ki trdi, da je občino

zagotovil, da je ne misli oškodovati, a moramo se še nekoliko pomuditi pri tem vprašanju, ker sklepa g. Pavšlar na resničnost tega zagotovila iz odloka deželne vlade. Občina se seveda ni mogla ozirati na Pavšlarjevo zagotovilo, ker ji ni bilo znano, da bi bil mož izvedenec v vodnih zadevah. G. Pavšlar dokazuje resničnost svoje trditve iz razzodbe deželne vlade, ker le-ta pravi, da more zastajanje vode vsled nove naprave segati k večjemu 700 metrov pod Savskim mostom. Po Pavšlarjevem mnenju tedaj ne more doseči občinske posesti in tiste nikakor oškodovati. Ne vemo, ali je g. Pavšlar bral izvajanja dež. vlade le do tega odstavka, ali je le zamolčal nalašč, kar izjavlja določba glede nagromadenja gramoza, oziroma dvignjenja struge v zastajni daljavi. Razzodba navaja naslednjo izjavo kraljevega stavbenega urada v Monakovem:

«Dagegen ist es klar, dass bei einem geschiefgeführten Flusse, wofern nicht für genügende Abfuhr desselben Gelegenheit gegeben wird, ober einem Wehre Ablagerungen und Erhöhungen der Sohle eintreten müssen, und zwar solange, bis wieder gleichförmige Geschwindigkeit eintritt. . . Die Stauweite besteht daher nur für einige Zeit und weicht allmählig einer Hebung der Flusssohle und des Wasserspiegels auf erhebliche Längen.»

Nadalje pravi odlok deželne vlade, da navedenemu mnenju popolnem odgovarja izkušnja pri reki Savi in se to lahko dokaže pri jezu v Medvodah, kateri se ne nahaja daleč od projektovanega jezca. Slednjič pride deželna vlada, uporabljajoč to praktično izkušnjo in kazoč na nedostatnost zatvornic pri nameravanem jezu, do zaključka, da bi vsled nove naprave sčasoma segalo nagromadenje gramoza, oziroma dviganje struge skoro gotovo do Majdičevega mlina v strugi. Save nad Kranjem, ali kakor beremo še točneje v nemškem izvorniku «*bis zum Majdl'chen Wehr*» — do Majdičevega jezca. Gaštej bi bil preplavljen! Kaj pravite, g. Pavšlar, ali je imela občina prav, ker je ugovorjala Vaši napravi kljub Vašemu zagotovitju, da njena posest ne bo trpela nikake škode?

Novičar.

Na Gorenjskem.

Genjene naročnika, ki so z naročnino še na dolgo opozarjamo, da nam tisto v kratkem dopošljejo, da se jim ne pretrga dostavljanje lista. Obenem pa prosimo za obnovitev naročnine onih, katerim poteče naročnina koncem tega meseca.

Naročnikom našega lista v Šiški javljamo, da odpošljemo list v soboto pred 8. uro na pošto in bi torej morali na vsak način sprejemati list v nedeljo. Krivda zadene najbrž ondotno pošto in treba je nekoliko podrezati.

Osebnosti. Začasni okrožni zdravnik na Brdu g. dr. Albert Rohlik je istotam stalno nameščen. — Predsednikom odvetniške zbornice je bil izvoljen g. dr. Danilo Majaron. — Okrajnim šolskim nadzornikom za prihodnjo šestletno dobo so imenovani: ravnatelj Andrej Žumer v Kranju za kranjski in radovljiški okraj, profesor Vilibald Zupančič v Ljubljani za kamniški okraj in ljubljansko okolico.

«**Slovenski List**» zopet obsojen! Minuli ponedeljek se je vršila pri ljubljanskem okrožnem sodišču kazenska razprava zoper bivšega odgovornega urednika «Slovenskega Lista» Luko Breskvarja. Kakor smo poročali že zadnjič, je «Slovenski List» v dveh noticah iz Kranja prav nesramno kradel čast «Gorenjskemu Sokolu» in g. Rudolfu Kokalju, vsled česar je bil odgovorni urednik pozvan na odgovor. Breskvar je bil obsojen zaradi prestopka dolžne paznosti, ker so prišla ona poročila — kakor je izjavil — brez njegove vednosti v list, na 100 kron globe, oziroma 10 dni zapora. Breskvar je izjavil, da sam obsoja tako pisavo, in da je zaradi tega, ker neče več biti odgovoren za tisto, odložil odgovorno uredništvo. No, Breskvar je res nedolžen na pisavi «Slovenskega Lista», v Kranju pa itak vsak ve, kdo je bil pravzaprav v ponedeljek v Ljubljani obsojen. Kako pa Vi mislite o tem, prečastiti gospod dekan Anton Koblar?

«**Slovenski List**» poroča, da sta prišla k pobožni mamici dva liberalca in tamkaj vjela pooblastilo za prihodnje občinske volitve s pretvezo: «Kaj ne, da naj bo

župan apotekar, ki je krščanski mož, zato tole podpišite.» Ko je pa ženica izvedela, da so na županovi strani pravi pravcati liberalci, je neki ukrenila nekaj drugega. Konečno nasvetuje «Slovenski List» županu, da naj se loči od preoblastnega paše pod mestom in naj se ne da «farbati» od njega, katerega je že do grla sito vse mesto. — Kljub najskrbnejšemu zasledovanju nismo mogli poizvedeti za ona dva agitatorja, zato bi bili «Slovenskemu Listu» prav hvaležni, ko bi nam izvolil prihodnjič blagohotno povedati imeni teh tičev. Posvarili bi ju radi, da naj ne agitirata na tak način, (če je sploh res, kar piše «Slovenski List»), kajti pri prihodnjih občinskih volitvah se ne bo šlo za krščanstvo, ampak edino le zato, da pridejo v občinski odbor zopet dostojni in pošteni ljudje, katerim se bo brez skrbi lahko zaupalo občinsko premoženje, posebno pa mestna hranilnica. Pooblastilo bo tudi lahko dobiti nazaj. Pobožnim ženicam le treba povedati, da se pod Koblarjevo suknjo skrivajo klerikalci (večinoma korifeje nasprotne stranke), ki cerkve nikdar znotraj ne vidijo, ko pa pridejo moledovat v Ljubljano, hipoma zopet najdejo svoje liberalno srce. — «Paša» pod mestom se je grozno razveselil svoje nove titulature. To imenovanje je prav umestno. Pod mestom «paša», v mestu «general», «farbata» pa oba, prvi blago, drugi pa ljudi — če se mu namreč puste. Volitve bodo pokazale, če je mesto res že do grla sito «paše». Župan ga prenaša še lahko, mogoče pa je, da bo generalu tako ležal v želodcu, da mu bo zopet nagajal žolč, kakor pred tremi leti.

Zenska in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Kranju priredita dne 21. aprila koncert v korist družbi. Kakor čujemo, tekmujeta čitalniški pevski zbor in godbeni klub, da podasta v sporedu čim zanimivejših točk, za katerih prednašanje se pridno vrše vaje. Spolnuje svojo časnikarsko dolžnost opozarjamo vse rodoljubne kroge na ta koncert, katerega natančnejši spored objavimo v kratkem.

Umrla je v četrtek zvečer petletna hčerka tukajšnjega notarja g. Antona Šlambergerja. Naj v miru počiva blagi srček!

Cirkus Nemeček. Ker minuli torek ni bil spuščen zračni balon vsled slabega vremena, spustil se bo v nedeljo ob štirih popoldne. Balon se vzdigne 1500 metrov v zrak.

Pogorel je v petek ponoči mlin z gospodarskim poslopjem Janezu Novaku v Prebačevem hiš. št. 1. Le izvanrednemu trudu sosedov se je posrečilo, da ni pogorela tudi mlinska oprava. Škode je blizu 8000 kron. Zavarovan je bil pri «Dunavu».

«**Marijin otrok**», kakor so nazivali vsi društveniki Marijine družbe pobožno članico, in o katerem se je radi njegovega bogoljubnega življenja govorilo po vsi šenčurski župniji, se je ono noč enkrat izgubil. Konečno ga je našel gospodar, ki je obenem tudi cerkveni ključar, pri šenčurskem organistu in mežnarju. Ker je slednji pobožen mož in klerikalni agitator, je bil nedolžni «otrok» pri njem gotovo prav dobro in na mehkem spravljen. Molila sta brčkone rožni venec.

Tržiški občinski odbor je sklenil po trgu vpeljati električno razsvetljavo.

Iz Radovljice se nam piše: V ponedeljek dne 18. t. m. zvečer so se zbrali v prostorih Hirschmanove gostilne k rednemu občnemu zboru člani in članice radovljiške moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Udeležba je bila pri obeh podružnicah kljub slabemu vremenu prav obilna in tako sijajno kakor ta večer se menda prej še ni vršil v Radovljici noben društveni občni zbor. Občnemu zboru je sledil zabavni večer, ki se je prav dobro obnesel. Imeli smo izvrstno godbo na lok, izvrstni moški pevski zbor in izvrstne govornike. Predno se je pričelo zborovanje, je godba zasvirala slovensko himno «Naprej!» Zborovanje moške podružnice je otvoril g. predsednik dr. Janko Vilfan s krasnim vznešenim govorom; zastopnice ženske podružnice pa so obenem zborovale v sosednji sobi. Sklenilo se je tekom poletja prirediti vrtno veselico v večjem obsegu. Izvoljeni so bili vsi dosedanji odborniki in od-

bornice. Ženska podružnica poslala je po občnem zboru dvesto kron glavni družbi. Ta mlada, komaj sedem mesecev obstoječa podružnica, postala je s tem že drugič pokroviteljica. Zahvaliti se je za ta lep uspeh vsem našim vrlim nabiralkam. — Iz druge roke smo odondot dobili obširne poročilo o občnem zboru bralnega in pevskega društva «Triglav», iz katerega posnamemo, da se je moglo tudi v malem mestu Radovljici društveno življenje v minulem letu povzdigniti vsled složnega in uspešnega delovanja v izobrazbo in prosveto narodovo do precejšnje višine. V novi odbor je prišlo poleg nekaj starih izkušenih odbornikov tudi par novih moči, kar je povzročilo nekako nesoglasje med člani društva. Želeti bi bilo, da se vsa stvar mirnim potom zopet poravnava, kar bode prekornemu društvu le v največjo korist.

Iz ljubosumnosti. Dne 12. t. m. zvečer sta se stepla delavec Janez Masterl in Janez Hafner, mesarjev sin iz Stražišča. Povod je bil, ker je slednji večkrat prišel vasovat k Masterlovi ženi. Masterl je udaril v lice Hafnerja potem je pa še dvakrat ustrelil nanj in ga zadel na levo sence. Hafner je nevarno ranjen. Masterla so izročili sodnji v Kranju.

Vraže. Tudi naš kmet zapira po zimi, kar se da, okna in vrata hlevov ter jih maši, da ne more čisti zrak v hlev. On veruje na čarovnice. Ker ne more sveži zrak v hlev, nima živina življenju in dihanju potrebnih zračnih snovi. Poti se, nemirna je, gleda proti vratom, zbegana je. Kmet pravi, ko se to dogaja, da so čarovnice v hlevu in gre k župniku, plača za molitvico 10 do 20 krajcarjev. Takim možem se ne pride do živega, če se jim reče, da ni čarovnic in hudičev. Takemu kmetu je svetoval nedavno v nemškem kraju nekdo, ko mu je tožil, da je njegova duša začarana, da je lahko tako, ker ima hlev prestrogo zaprt, tako da čarovnice ne morejo iz njega, in da potem živino še hujše nadlegujejo. Odpri, prijatelj, okno, da more ta vražja stvar ven. Mož je ubogal in živina se je kmalo pomirila in zgrabila po klaji v jasilih.

Križem sveta.

Ponesrečen porod. Graški «Tagesposti» se poroča iz Toplic, da je minulo nedeljo povila žena, mati že mnogih otrok, deklico s pasjim obličjem.

Hiše so se sesedle. V občini Domanin se je v začetku tega meseca sesedlo 7 hiš, 8 hiš pa je tako močno poškodovanih, da se morajo podreti. Prizadeti so vse-skozi ubogi kajzarji. Vzrok so menda podzemeljski sunki.

Gospodarske stvari.

Zavetišče za nevrastenike.

Razlaga dr. Ivan Jan.

Dalje.

Opoldne se določi kraj kosila, kjer si bode. Nam ne bo trebalo hôtela ali table d' hote. O ne, kosilo sredi gozda ali na zeleni trati brez natakcarjev in natakcaric, kjer si vsak sam postreže, kakor se mu ljubi — vsaj povoda nima, da bi se na d' čem jezil — je najugodnejšega vpliva na bolnika. Za slučaj grdega vremena bo v bližini preskrbljeno kako podstrešje. Popoldne se nadaljuje pot, umivanje in kopanje se ponavlja in zvečer lačni in žejni in malo utrujeni dospemo domu, kjer nam pripravljena večerja gotovo dobro tekne.

Prvi najizdatnejši učinek takega potovanja brez napa, brez skrbi sredi božje narave sta dober apetit in sladko, če tudi kratko spanje. Bolnik, ki se je prej bal noči, se je kmalu veselil. Zadovoljen in lahek drugo jutro vstane in prične izvrševati prejšnji večer za cel dan določen program. Ne en trenutek se mu ni treba baviti s tem, kaj bo počel. To odločuje vodstvo. In če to razume svojo nalogo in jo konsekventno izvršuje, napraviti zna več koristi, kakor vse medicine. To vodstvo je posebne važnosti pri toliki neodločnosti, ki prevladuje nevrastenike in mu napravlja toliko nepotrebne premišljevanja in dušne muke. Na to je pokladati največjo važnost.

Pri uravnavi svojega zavetišča vpoštevati moram tudi eno tipično lastnost, ki se je razvila vsaj pri meni, to je skopost. Nevrastenik ne privošči ne sebi, ne družini, ne tretjemu najpotrebnejših reči. Dosledno omejuje vse

izdatke, še tiste za svoje ozdravljenje. Vse se mu zdi nepotrebno in predrago. Zavetišče hočem vravnati tako, da bo režijskih troškov malo, komoditete pa dovolj za nevrastenike. Vsled tega bom lahko ceno izhajal in z menoj bolniki, ki bodo živeli v teh nizkih cenah. Te cene bodo le možne, ako si bolnik oskrbuje svoje naj-nujnejše potrebsčine sam, akoravno je bil prej vajen, da so jih drugi oskrbovali namesto njega. S tem odpade meni skrb in troški za postrežbo, bolniku pa veliko povoda k razburjanju, katerega bi mu napravilo nerodno, oholo ali pa leno osobje.

Konec pride.

Cene govejega mesa so v minulem znašale mesecu na Gorenjskem za kilogram, in sicer v Bohinjski Bistrici, v Radovljici, v Kropi in v Kranju K 1.—, v Kranjski gori in na Bledu K 1.08, v Tržiču K 1.04, na Jesenicah 96 vin., v Kamniku, v Mengišu, v Krašnji in v Škofji Loki 88 vinarjev.

Loterijska srečka dne 16. marca t. l.

Gradec: 39 67 37 65 66

Darila.

Dijaški kuhinji v Kranju so darovali povodom imendana gospe Kleinstein «trembelaki in cembohne» 5 K. — Namesto venca na krsto Zorice Šlamberger so darovali po 2 K gg. Ivan Rakovec, dr. V. Štempihar, dr. V. Korun.

Dijaški kuhinji v Kranju so poslali od 15. januarja do 15. marca 1901 sledeči dobrotniki oziroma dobrotnice prispevke: Franc Porenta v Križah 10 K, županstvo Lesce 5 K, prof. Simon Rutar v Ljubljani 6 K, Štefan Hojnik, c. kr. rač. oficijal v Gradcu, 5 kron, Andrej Mejač, vinotržec v Komendi, 5 K, namesto venca na krsto umrlega člana upravnega odbora mestne hranilnice g. Fr. Dolenz 98 K (imena darovalcev glej «Gorenjec» št. 3) in 36 K (gl. imena darovalcev v 6. št. «Gorenjca»), finančni svetnik V. Levičnik namesto venca na krsto pok. Ovinu 5 K, namesto venca pok. zdravniku Edv. Globočniku v Cerkljah ces. svetnik Karol Šavnik 10 K, lekarnar J. Hočevnar na Vrhniki 5 K, dr. Ed. Šavnik 12 K in vesela družba na «Stari pošti» 21 K 60 vin. (imena darovalcev oziroma darovalke je prinesel «Gorenjec» v 6. števil.) g. Edvard Dolenz, trgovec v Kranju, povodom smrti svojega očeta 100 K, občinski urad Zminec 20 kron, županstvo Jesenice 20 K, prof. kolegij za februar 9 K, M. E. S. v spomin stoletnega rojstnega dne očetovega 4 K, nadalje prejeli po g. dek. A. Koblarju 25 K «namesto venca na grob pok. Fr. Dolenz njegovi prijatelji in rojaki v Železnikih», okrajna posojilnica v Kamniku 50 K, notar A. Šlamberger nadaljni dar 10 K, Franja Keržič, posestnica v Trbojah, namesto venca za Fr. Dolenz in Ed. Globočnika 5 kron.

Konec pride.

Odbor dijaške kuhinje v Kranju se najtopleje zahvaljuje vsem onim, ki mu pomagajo s svojimi človekoljubnimi prispevki vršiti težavni posel. Zahvaljuje se posebno dosedanjim podpornikom ter jih uljudno prosi, naj i v prihodnje pokažejo svojo ljubezen do pridne, a revne učeče se mladine s tem, da jo podpirajo in da ji podarijo ravno sedaj ob velikonočnem času lepe pirhe. Vse prijatelje dijaške kuhinje pa prosimo, naj razširjajo zanimanje za prekoristno napravo med svojimi znanci, da je mogoče odboru ustreči prošnjam revnih prisilcev.

Odbor dijaške kuhinje.

Razpis častnih nagrad.

Podpisano vodstvo «Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev» razpisuje

dve častni nagradi

po 100 in 60 kron za dva najboljša mladinska spisa, obsezajoča najmanj po tri tiskovne pole.

Spisa morata biti izvirna in primerna otroškemu duhu.

Rokopisi naj se pošiljajo predsedništvu «Zaveze» do dne 1. junija t. l.

Pisatelji naj se ne podpisujejo na svoj rokopis, temveč naj priložijo svoja imena v zaprtem ovitku, na katerem bodi zabeležen naslov dotičnega spisa.

Spise bodo ocenjali posebni ocenjevalci. Ocenjena spisa bodeta last «Zaveze» in izideta kot III. in IV. zvezek «Mladinske knjižnice».

V Ljubljani, dne 7. marca 1901.

Vodstvo «Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev.»

Tajnik Drag. Česnik.

Predsednik L. Jelenc.

Odda se v najem

Pleiweissova pristava z njivami (15 mernikov posetve) in pripadajočim kozolcem ter njiva «Malika» (18 mernikov posetve), za pet let. — Na oddajo pristave opozarja se posebno trgovce z lesom.

Natančneje zve se pri gosp. Ferd. Sajovic-u, trgovcu v Kranju.

Listnica uredništva.

Velecjenene gospode dopisnike iz šenčurske okolice, kranjske okolice, iz občine Ribno i. t. d. prosimo potrpljenja, ker pride vse na vrsto. V vsaki številki se borimo s prostorom. — Gosp. dopisnikom gospodarskih spisov: «Saditev sadnih dreves», «Zoper žganje» naša srčna hvala. Polagoma pride vse na vrsto. Prosimo, oglasite se še večkrat! Zdravi!

Tedenski sejem v Kranju dne 18. t. m.

Prignalo se je 241 glav goveje živine, 4 telet, 20 prašičev, — ovac, — buš, — koz. 50 kg: pšenice K 7·75, prosa K 7·50, ovsa K 6·50, rži K 7·50, ajde K 6·50, ječmena K 7·50, fižola koka 10·75 ribničana K 10—, krompirja belega K 2·25, rumenega K 2·50, deteljno seme K 45— do K 50—.

Slavnemu občinstvu se uljudno naznanja, da se je

„pri avstrijskem cesarju“

v novozgrajeni hiši **otvoril** hôtél. 62—52

Priporočam slavnemu občinstvu prijazne sobe za prenočišča.

Gostilna se nahaja še v stari hiši, kjer se točijo pristna dolenjska, istrska in štajerska vina.

Za dobro postrežbo se jamči.

Gospodom posestnikom vozov je na razpolago konjski hlev in prostorno dvorišče.

— CENE NIZKE. —

Uvozna družba španskih vin.

(Spanish Wine Import Company)

MAYER & PROKOP, DUNAJ 20/2

Direktni uvoz 25—5 Prvi vir

priporoča pod garancijo čistosti in pristnosti svoja najfinejša, stara, vležana španska in portugalska vina za bolnike, desertna vina, malago, madejro, šerija, port, «solze Kristusove». — Pródaja v najmanjših množinah, kakor tudi v velikih in malih steklenicah (1/4 in 1/2) po prvotnih cenah:

JAKOB PERESSINI, trgovina z vinom v Kranju.

Zavarovalnino

za c. kr. priv. vzaj.

zavarovalnico proti požaru
v Gradcu

je vplačati do konca tega meseca.

Zavarovancem se naznanja, pretečeno leto popolnoma in brez odbitka izplačale zavarovane svote naslednjim posestnikom:

Fajfer Josip v Drulovki	3600 K
Šink Tomaž „ „	1900 „
Hafner Lovrenc „	1600 „
Tomc Luka v „	1400 „
Jenko Josip na Praprotni polici	600 „

Okrajni zastopnik:

Ferd. Hlebš.

60—1

Globoko užajeni, potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo, k sebi poklicati preljubljeno, predrago našo

ZORICO

ki je po kratkem, jako mučnem trpljenju v petem letu svoje starosti mirno izdihnila svojo dušo.

Pogreb nepozabljive bode v petek ob 10. uri dopoldne, pokop pa v soboto popoldne ob 4. uri.

V Kranju, v četrtek 21. marca 1901.

Katinka Šlamberger
mati.

Anton Šlamberger
oče.

Anton
brat.

Marinka, Anuška
sestri.

Terezija Preširen
stari mati.

Zahvala.

Povodom nenadne, prebitke izgube iskreno ljubjene, drage hčerkice, oziroma sestrice

ZORICE

došlo nam je od blizu in daleč premnogo tolažilnega sočutja, za katero, za d'rovanje obilo krasnih vencev in mnogobrojno spremstvo na mirodvor se najsrčneje zahvaljuje 61

žalujoča obitelj Šlambergerjeva.

V Kranju, dne 23. marca 1901.

2000 hlač

čisti kamgarn **po 4 gld.**, dokler zaloga traja.

Obleka iz sukna za gospode od 8—40 K in višje

Vrhna sukna „ „ „ 8—40 „ „ „

Havelok iz kameline dlake „ 8—24 „ „ „

Jaquet-obleka „ 24-50 „ „ „

Samo

v „Angleškem skladišču oblek“

Ljubljana

Resljeva cesta št. 3.

Največja izber konfekcije za dame zadnje novosti po najnižji ceni.

Jaqueti za spomlad s podlago po 3 gld. in višje. Jaqueti za spomlad s svilnato podlago, najfinejše izdelani po 7 gld. in višje. Tudi pariški, berolinski in dunajski modeli v zalogi.

Naročila oblek za gospode po meri izvršé se na Dunaju najfinejše, trpežno ter po najnižji ceni.

Roba se pošilja na izber na vse kraje.

49—1

Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatović.

KLOBUKE

najnovejši fašone priporoča po nizki ceni 57—52

J. S. BENEDIKT na Starem trgu.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Pravo

plzensko pivo

iz združne pivovarne

vedno popolnoma sveže v sodih in steklenicah

se dobiva 59—52

v zalogi Ivana Gorupa.

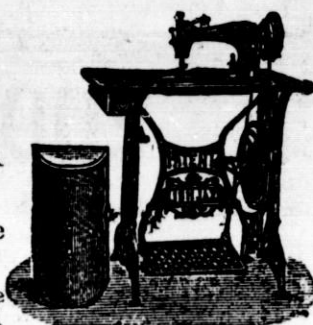
Telefon št. 90.

Agentura.

Trgovska komisija.

Šivalni stroji
in kolesa.

Tovarniška zaloga

IVANA JAX-A

Dunajska cesta št. 17

priporoča svoje najbolj priznane
šivalne stroje in kolesa.

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje
zastonj. 63—51

Nepremočne vozne plahite

v različni velikosti in kakovosti ima po nizki ceni vedno v zalogi
108—43

R. Ranzinger

Špeditör c. k. priv. južne železnice, Ljubljana, Dunajska cesta št. 15.

Fran Detter

LJUBLJANA

na Starem trgu šte. 1.

Prva in najstarejša 73—50

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam
svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo
vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastonj in poštne prosti.

Lepo, svetlo in suho

stanovanje

obstoječe iz 2—3 sob in pripadki se išče za stalnega uradnika.
Ponudbe naj se pošljejo na gosp. J. Goloba, hotel «Stara
pošta», Kranj. 57—1

Gotovo zanesljivo seme

domače detelje, nemške detelje (lucerne),
razne trave; velikanske pese, grahore, zgod-
njega ovsa, zelo lepe jare rži in ječmena,
pravega ribniškega fižola, vsakovrstnih vrt-
nih zelišč in cvetic

48—2 dobiva se najceneje pri

Ivanu Majdiču v Kranju.

Isti priporoča tudi svojo zalogo vsakovrstnega
žlta, pravega **dovskega mavca** (gipsa),
priznано najboljšega koroškega **Roman-**
Portland-cementa kakor tudi razne špe-
cerijske robe.

NB. Deteljno seme je očiščeno od predenice (žide)
na nalašč v to svrhu nabavljenemu stroju. Kupec dobi
pri odjemu večje množine garancijski listek, kateri ga
opraviči do brezplačne preskušnje semena pri c. kr. semen-
ski kontrolni postaji na Dunaju.

Za napravo travnikov se dobivajo posebno
skrbno namešana travna semena, nalašč urejena
za mokra in suha tla.

Due sobi

z opravo in hrano se oddasti takoj.

Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo «Gorenjca». 35—5

Dobro znana, že čez 30 let obstoječa stara gostilna

„pri Tišlerju“

Kolodvorske ulice št. 26

gredeč od kolodvora proti mestu na levo, na kar se slavno potujoče
občinstvo, da se izogne pomoti, posebno opozarja. Dobra postrežba,
vedno sveža okusna jedila, pristna vina, izborno, ob vsakem času
sveže pivo. Dalje je v tej staro-znani gostilnici vsikdar na razpolago
mnogo sob s snažnimi posteljami, vse po jako nizki ceni.

Zahvaljuje se slavnemu občinstvu za mnogobrojni dosedanji
obisk, priporoča se naklonjenosti mestnega in kmetskega občinstva
tudi za nadalje 113—46

Leopold Blumauer, posestnik in gostilničar.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog: 2,395.532 kron 85 vinarjev. — Stanje hipotečnih
posojil 1,641.468 kron 88 vinarjev. 4—6

Sobni slikar.

Vse sobne slikarije izvršujem po najnovejših vzorcih
in sploh vse, kar spada v to stroko, kakor tudi vsa
pleskarska dela prevzamem po najnižjih cenah ter
se slavnemu občinstvu priporočam 52—2

Anton Šoklič

v Kranju (v hiši g. M. Matiašiča.)

Otvoritev nove trgovine pri novi tovarni v pondeljek dne 11. marca t. l. v Kranju nasproti špecerijske prodajalnice gosp. Puppota

v kateri se bode vsake vrste manufakturnega blaga, in sicer: **sukneno** in **volneno blago** za ženske obleke, **platno**, strikane kakor tudi bele **srajce**, **kravate**, nadalje narejene **bluze**, **spodnja krila** in **predpasnike**, **dežnike** in **solnčnike**, kakor tudi razne vrste v to stroko spadajočega blaga po tovarniških cenah prodajalo, zategadelj priporočam to ugodno priliko kolikor mogoče uporabiti.

Z odličnim spoštovanjem
Friderik Hodschar
„pri novi tovarni“, Kranj.

46-3

IVAN KORDIK

trgovina z galanterijskim blagom
Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 10-14
priporoča svojo veliko zalogo na drobno in na debelo

jedilnih in kuhinjskih potrebščin

z alpake in alpake-srebra, in veljajo predmeti iz
alpake (trpežne bele kovine):

1 tucat žlic, navadnih gl. 4-40, težkih gl. 5-50
1 " za kavo " 2-20, " " 2-60
1 " nožev ali vilic " 6-10, " " 6-10
1 edna velika žlica za mleko gl. -80, za juho gl. 2-
Noži in vilice z roženim, košenim ali trdo-lesnim ročajem:
12 parov navadnih od gl. 1-80 do gl. 3-
12 " boljših " 3-50 " 7-50

Svečniki iz alpake, visoki 21 24 26 1/2, cm
84-52 gl. 2- 2-30 2-60

Adolf Hauptmann

tovarna 53-1

oljna ih barv, firnežev, lakov
in kcleja
v Ljubljani.

Ilustrovani cenik brezplačno in poštne prosto.

G. Tönnies, Ljubljana

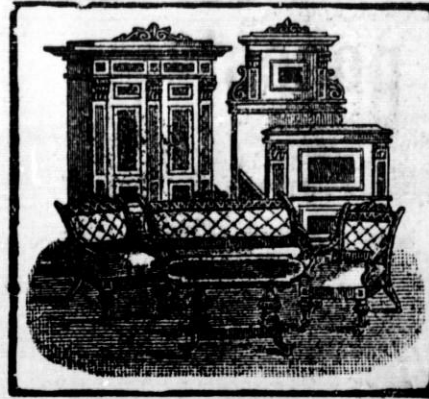
tovarna za stroje, železo in kovinolitnica

priporoča kot posebnost vse vrste
stroje za slamoreznice
in žage. 81-52

Prevzame in izvršuje stav-
binska in tesarska dela.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, zaloga
pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob,
otročjih vozičkov, nasloniŕcev, poŕi-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 54-1

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastonj in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpoŕiljanje točno.

Prva električna ljubljanska
tovarna mrežastih ograj

Pleteno žično
omrežje.

Trnasta žična
ograj.

106-48 **AVGUST-a ŽABKAR-ja** priporoča

različnih mrežastih ograj za pašnike, vrtove, okna, vrata i. t. d. kakor tudi vsi
druga klijučavničarska dela. — Nizke tovarniške cene. — Točna in solidna postrežba.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju gospodu
lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani prisrčno zahvalo za
doposlane Jim stekleničice 161a-35

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dne 27. novembra 1897 podelili naslov
«Dvorni založnik Nj. svetosti» s pravico v svoji firmi poleg na-
slova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji pri-
poročajo bolehavim G. Piccolijevo
želodčno tinkturo, katera krepeča želodec,
povečuje slast, pospešuje prebavljanje in
telesno odprtje. Naročila vsprejema proti
povzetju in točno izvršuje G. Piccoli,
lekarnar «pri angelu» v Ljubljani, na
dunajski cesti.

Tinktura za želodec pošilja izdelo-
vateelj v ŕkatljah po 12 stekleničic za
gl. 1-26 a. v., po 24 steklenic za gl. 2-40,
po 36 za gl. 3-50, po 70 za gl. 6-50, po 110 za gl. 10-30. —
Poštino mora plačati p. n. naročnik.

Naročnikom na deželi je priložen cenik domače tvrdke
H. SUTTNER, urar v Kranju.

Lepo posestvo

ki obsega gospodarsko poslopje in hišo, za 50 mernikov posetve, je rodovitnega polja, nekaj travnikov in boršta, vse v najboljšem stanu, je zaradi družinskih razmer **naprodaj**. — Proda se tudi kosoma ali na obroke. 41—3

Natančneje se zve pri lastniku **Andreju Grašiču**, na Rupi, hiš. št. 13.

Otroški vozički in
košarice

se dobe po najnižji ceni pri

Albinu Rantu
v Kranju.

42—2

Stanovanje

v prvem nadstropju s tremi sobami in kuhinjo 56
se odda.

Več se poizve v prodajalnici pri gosp. **Raim. Krisperju**.

Šubic & Prašnikar

krojača v Kranju

se priporočata sl. občinstvu v izdelovanje vsakovrstnih oblek, tudi najbolj finih, dalje salon-skih oblek in uniform, i. t. d. 47—2

Gostilna „pri kroni“

zunaj mesta Kranja

z vrtom in z vso vpravo se **da v najem**.

59—1

Natančneje se zve le po osebnem dogovoru.

Lepo stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kleti i. t. d. se **odda v novi hiši pri železnem mostu**. 58—1

Več se izve pri lastniku **Ivanu Grajzarju**, vinotiču v Št. Jurju.

**Vsaka
gospodinja
in mati**

se mora blagrovati,
katera rabi z ozirom
na zdravje, varčnost
in dobri okus Kath-
reiner-Kneippovo =
sladno kavo (pristno
samo v znanih izvir-
nih zavitkih). =

☞☞☞ Pozor! ☞☞☞

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu

priporoča od svoje najstarejše, glasovite in najzmožnejše

tovarne za gasilno orodje

sl. gasilnim društvom, občinam in zasebnikom sledeče predmete:

Brizgalnice najnovije sestave, kakor s patentom proti zmrzlini, s priredbo, da brizgalnica na obe strani jemlje in meče vodo; «univerzalko», prikladno za male občine, ki se nosije ali vozijo; parne brizgalnice, vodonoše, sesalke vsake vrste, vozove za polivanje ulic in prevažanje gnojnice i. t. d., cevi iz posebne tkanine najboljše vrste; dalje čelade, pase, sekirice, lestve ter sploh vse za gasilna društva prikladno orodje, trpežno in lepo izdelano. Motor-vozove in priprave za acetilen-luč. Dalje kmetijsko orodje vsake vrste, Gasilna društva, občine in pošteni kmetovalci-gospodarji plačujejo tudi na obroke po dogovoru. Naročila franko na vsak kolodvor.

— Cenike pošiljamo brezplačno in poštne prosto. —

10—10

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejeman za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.